

СТ А Н О В И Щ Е

От: **Проф. д-р Христо Иванов Катранджиев;**
Университет за национално и световно стопанство (УНСС);
Професионално направление 3.8 Икономика;
Научна специалност: „Маркетинг (комуникационна политика и онлайн мърчандайзинг)“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен (ОНС) **„Доктор“** по научна специалност **„Администрация и управление (Регионално развитие)“**, научно направление 3.7 **Администрация и управление**, научна област 3. **Социални, стопански и правни науки** в УНСС.

Автор на дисертационния труд: **Валбона Абдула Саколари**
(Valbona Avdulla Sakollari)

Тема на дисертационния труд: **„Административни и териториални реформи като ефективен способ за подобряване на местното самоуправление при предоставяне на публични услуги“**
(Administrative territorial reform as an effective way for improving local self-governance in the provision of public services)

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно **Заповед №3209/29.11.2022 г. на Заместник-ректора по научноизследователска дейност и международно сътрудничество на УНСС.**

1. Информация за дисертанта

Дисертантката Валбона Саколари (Valbona Sakollari) е гражданка на Република Албания. Тя се е обучавала в докторска програма **„Администрация и управление (Регионално развитие)“** към катедра **„Регионално развитие“**, Факултет **„Управление и администрация“** на

УНСС по научна специалност „Администрация и управление (Регионално развитие)“ в научно направление 3.7 Администрация и управление, съгласно Заповед на Ректора на УНСС № 2973/25.11.2019 г.

Обучението е осъществено под формата на *самостоятелна подготовка срещу заплащане с продължителност от три години* през периода 15.11.2019 – 15.11.2022 год., с научното ръководство на доц. д-р Георги Бисеров Николов. Според Заповед №3289/12.12.2022г. на Ректора на УНСС, докторантката на самостоятелна подготовка Валбона Саколари (Valbona Sakollari) е отчислена с право на публична защита.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Кандидатката за присъждане на ОНС „Доктор“, Валбона Саколари (Valbona Sakollari) е представила пред научното жури своята завършена изследователска разработка на тема: **„Административни и териториални реформи като ефективен способ за подобряване на местното самоуправление при предоставяне на публични услуги“** в общ обем от 152 стандартни машинописни страници. Дисертационният труд е на английски език, но е конструиран според всички формални изисквания и научни стандарти, като включва: увод; списъци с използваните абревиатури и съкращения, таблици, фигури и диаграми; три основни глави; заключение и научно-приложни приноси; библиографска справка и пет приложения. Редица таблици и фигури осигуряват добрата визуализация на основния научен текст, а приложенията безспорно подсилват неговото съдържание и подчертават авторският подход към избраната тема.

Смятам, че авторката е успяла да построи една завършена логична рамка на дисертационния си труд. Тя е постигнала както добър баланс в трите основни глави, така и успешно е фокусирала представения научен текст в полето на неговата приложност към средата и процесите, пред които е изправена родната ѝ страна.

Безспорно избраната от авторката и научният ѝ ръководител тема има изключителна актуалност, не само от гледна точка на теорията, но и в контекста на ефективното управление на процеса на трансформация на икономиката и обществото в Албания. В рамките на редица европейски научни трудове, докторантката Саколари е потърсила адекватна и обективно приложима информация, оценявайки протичащите в страната реформи (териториална, административна, институционална, политическа и др.), която информация да води до повишаване на интеграционния потенциал, местната устойчивост и икономическият растеж в Албания.

Дисертантката Саколари е засегнала редица актуални въпроси в своя анализ - важността на принципа за доброто управление на местно ниво; политиките за повишаване на прозрачността и ефикасността на

публичните инструкции; борбата с корупцията в Албания; модернизацията и подобряването на системите за обществени услуги; ефективността на стратегическото планиране и използването на местните ресурси и др.

Основната цел на дисертацията е свързана с авторските оценки на иновационната приложимост на научната информация и теренния анализ, към задълбочаващия се процес на реформи и как те да подпомогнат националните и регионалните политики свързани с усилията за постигане на устойчив местен растеж.

За постигането на тази цел, авторката е определила общо шест задачи, които са последователно изпълнени и акуратно отчетени в резултатите от нейната работа.

Обектът на дисертационния труд е процесно ориентиран – анализ на качествените аспекти от местното реформиране в Албания до момента. Чрез емпиричният анализ на факторите, които оказват влияние върху подобряването на предлагането на публични услуги от единиците на местно самоуправление (ЕМС) е изведен и **предметът** на авторското изследване.

Проучването на докторантката Саколари се базира на основната хипотеза, че териториално-административната реформа (ТАР) повишава ефективността на местното самоуправление, осигурявайки ефективност при предоставянето на обществени блага и услуги. Подходът за разчленяването на тази хипотеза на три микро-тези е коректен, с оглед на създаването на модел, който може да обясни дали ТАР наистина е достигнала целта си до момента.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Работа на кандидатката за присъждане на образователна и научна степен (ОНС) „Доктор“ Валбона Саколари (Valbona Sakollari) се отличава с целенасоченост и последователност. Смятам, че в областта на теорията, авторката е постигнала следните приноси:

- ✓ Представени са доказани теоретико-методологически подходи в областта на регионалното развитие, с потенциал да бъдат адаптирани към конкретните условия в Албания;
- ✓ Анализирани са основните определения и критерии за измерване на ефективността при предоставянето на публични услуги в районите;
- ✓ Изведен е анкетен модел за оценка, чрез методика за емпирично проучване на достигнато състояние на ТАР;

Несъмнено следните приноси имат отражение върху полето на практико-приложност на разработваната тематика:

- ✓ Резултатите от авторското емпирично проучване стоят в основата на направените изводи и отправените препоръки;

- ✓ Оценката на кумулативната връзка между ефективността на политиките и постигането на устойчиво местно развитие;
- ✓ Представеният модел за качествена оценка на различни елементи от механизма за предоставяне на публични услуги – административни, стопански, социални и др.

Научният подход на докторантката Валбона Саколари (Valbona Sakollari) е ориентиран от общото (регионалните реформи и политики), към частното (ефективността на предоставяне на местни публични услуги), а това е определящо за практическата релевантност на цялата разработка. Безспорно авторката е направила своите изводи и обобщения в резултат на широката си теоретична подготовка, но когато те са пречупени и през фокуса на емпиричното ѝ изследване, това спомага за широкото им приложение.

Методологията, описана в научната разработка има потенциал да подпомага, както изследователи, така и представители на централните и местните власти в усилията да профилират специфични местни политики.

Поставените основна цел и задачи, както и предвидените методологически стъпки са изцяло изпълнени. Разпознаваме ясно стремежът на авторката да обоснове резултати, които лично ще апробира и оптимизира в процеса на бъдещата си работа на терен, не като изследовател, а като експерт (виж CV-то на авторката).

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Като член на научното жури, приемам в пълнота посочените от авторката Валбона Саколари (Valbona Sakollari) 4 основни приноса. Те са обобщаващи и несъмнено се разпознават при задълбочено изчитане на представеното ни научно изследване:

1. Авторката е направила оценка на въздействието на ТАР за подобряване на качеството и количеството на публичните услуги;

2. Проучването сравнява резултатите с теоретичните очаквания, като тества чрез t-test поведението на променливите, които пряко влияят върху резултатите от реформата;

3. Проучването се използва като инструмент за измерване на ефективността на публичните местни администратори, чрез разработени авторски въпросници;

4. Статистическият модел на множествена линейна регресия се използва за разбиране на връзката между редица независими променливи (фискална автономност; финансовото представяне; броя на публичните администратори и др.) и зависимата променлива – публичните услуги.

Мога да добавя, че дисертацията надгражда знанието в областта на регионалната теория и практика по отношение на трансформацията на управленските системи. Дефинираните основни проблеми могат да бъдат

преодолени чрез задълбочаването на интеграцията по линия на ЕС и неговата политика за регионално развитие. Авторката посочва необходимостта от интегриране на глобалните цели за устойчиво развитие в процеса на стратегическо местно и регионално планиране. Чрез изследване на теоретичните аспекти на факторите от различните реформи, дипломантката определя степента на развитието на съвременната публична среда в албанските общини.

В обобщение, приемам заявените от докторантката претенции за приноси, които са формулирани коректно и отразяват адекватно резултатите и достиженията от научните ѝ изследвания.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Списъкът с авторските публикации на Валбона Саколари (Valbona Sakollari), който е представен на научното жури, съдържа девет заглавия на английски език. Това са предимно доклади от научни конференции проведени в Албания, България и Сърбия, като те са посочени с всички подробни атрибути.

Заглавията и съдържанието на тези доклади попадат в обсега на темата на докторантската теза. Авторката разработва много въпроси с ключово значение за предоставянето на качествени публични услуги в Албания: управлението на държавния бюджет; местната финансова автономност; т.нар „Интелигентни градове“ като фактор за съвременното регионално развитие; ролята на човешките ресурси в процеса на реформи; предизвикателствата пред устойчивостта в следствие на Ковид-19 и др.

В заключение приемам, че публикациите на докторантката Валбона Саколари (Valbona Sakollari) напълно са обвързани с темата на нейната дисертация и демонстрират капацитетът ѝ да активизира вниманието на широк кръг от аудитории (научни, експертни, политически, местни групи и др.) по ключовите проблеми на реформите в Албания.

6. Оценка на автореферата

Представеният автореферат по дисертационния труд е на български език с обем от 34 стандартни страници. Авторката Валбона Саколари (Valbona Sakollari) е спазила всички формални изисквания за неговото съставяне. Тя коректно е отразила всички важни елементи на дисертацията, без да нарушава логическата конструкция на основния ѝ текст. Синтезирано са представени: съдържанието на дисертационния труд; обект, предмета, целите и изследователските задачи. Обръща се внимание на методологията на емпиричното изследване и крайните му резултати.

Научните стандарти за прилагане към Автореферата на Списък на публикациите, свързани с темата на дисертацията, както и Списък на

приносните моменти с теоретичен и практико-приложен характер, са подробно отразени. Ясни са обосновката на проведените научни изследвания, аргументите относно направените от авторката препоръки, релевантната връзка между резултатите, постигнати от докторантката в дисертационният труд и реалните предизвикателствата на средата в която те ще се прилагат.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

В докторска дисертация на Валбона Саколари (Valbona Sakollari) не се констатираат погрешни или некоректни научни постановки. Приемам, че тя отразява завършеният опит на авторката да се натрупат не само знания и научен потенциал, но и да се развият практически модели за преодоляване на регионални проблеми. Мога да препоръчам на авторката да потърси пътища за участие в проекти (национални или международни) по линия на ЕС, който полага усилия за реализацията на Хартата за добро местно самоуправление. Надявам се доброто сътрудничество с научния екип на катедра „Регионално развитие“ към УНСС да продължи и занапред, което неминуемо ще допринесе по отношение на развитието на мрежите за знания.

Имам към дисертантката Валбона Саколари (Valbona Sakollari) следния широко-форматен въпрос:

Как тя оценява потенциала на Република Албания, в процеса на реформиране една част от широкия кръг публични услуги, които описва, да започнат те да се реализират от частни (стопански) лица, а не от публичната администрация?

8. Заключение

В обобщение на изложението в това становище, оценявайки докторантката Валбона Саколари (Valbona Sakollari) по съвкупността от предоставените документи и авторски материали, мога убедено да потвърдя, че тя удовлетворява изискванията за присъждане на образователна и научна степен (ОНС) „Доктор“, съгласно ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и вътрешните правила в УНСС.

С пълна убеденост и отговорност предлагам на кандидатката Валбона Саколари (Valbona Sakollari) ***да бъде присъдена образователна и научна степен „Доктор“*** по научна специалност „Администрация и управление (Регионално развитие)“, научно направление 3.7 Администрация и управление, научна област 3. Социални, стопански и правни науки в УНСС.

23 Януари 2023 год.
гр. София, УНСС

Подпис: .....
/Проф. д-р Христо Катранджиев/

S T A T E M E N T

Written by: *Prof. Dr. Hristo Ivanov Katrandjiev*,
Professional field: *3.8 "Economics"*, Scientific specialty: *Marketing
(Communication policy and online merchandising)*,
University of National and World Economy (UNWE)

Regarding: Dissertation work for the educational and scientific degree
"Doctor" award in the scientific specialty *Administration and Management
(Regional Development)*, scientific field 3.7 Administration and management

Reason for submitting the review: participation in the composition of the
scientific jury for the dissertation defense, according to *Order No.
3209/29.11.2022 of the Vice-Rector of Scientific Research Activity and
International Cooperation at the University of National and World Economy*

Author of the dissertation: *Valbona Avdulla Sakollari*

Dissertation topic: **ADMINISTRATIVE TERRITORIAL
REFORM AS AN EFFECTIVE WAY FOR IMPROVING LOCAL
SELF-GOVERNANCE IN THE PROVISION OF PUBLIC
SERVICES**

Scientific supervisor: Assoc. Prof. Dr. Georgi Biserov Nikolov

1. Information about the Ph.D. student

The dissertation student Valbona Sakollari is a citizen of the Republic of Albania. She was trained in the doctoral program "Administration and Management (Regional Development)" at the Department of "Regional Development", Faculty of "Management and Administration" of UNWE in the scientific specialty "Administration and Management (Regional Development)" in scientific direction 3.7 Administration and Management, according to Order of the Rector of UNSS No. 2973/25.11.2019

The training was carried out in an independent paid form 15.11.2019 to 15.11.2022, under the scientific supervision of Associate Professor Georgi Biserov Nikolov. The doctoral student was dismissed with the right to public defense by means of order No.3289/12.12.2022 of the Rector of the UNSS.

2. General characteristics of the presented dissertation work

Ph.D. student Valbona Sakollari has presented his research paper on *"Administrative and territorial reforms as an effective way to improve local self-government in the provision of public services"* in a total volume of 152 standard typewritten pages. The dissertation is in English, but is constructed according to all formal requirements and scientific standards. Including: introduction; lists of abbreviations and acronyms used, tables, figures and diagrams; three main chapters; conclusion and scientific-applied contributions; bibliography and five appendices. A number of tables and figures provide a good visualization of the main scientific text, and the appendices undoubtedly reinforce its content and emphasize the author's approach to the chosen topic.

I believe that the author has managed to build a complete logical framework of her dissertation work. She has achieved both a good balance in the three main chapters and has successfully focused the presented scientific text in the field of its applicability to the environment and processes facing her home country.

Undoubtedly, the topic chosen by the author and her scientific supervisor is extremely relevant, not only from the point of view of theory, but also in the context of the effective management of the process of transformation of the economy and society in Albania. Within the framework of a number of European scientific works, the Ph.D. student Sakollari has sought adequate and objectively applicable information, assessing the ongoing reforms in the country (territorial, administrative, institutional, political, etc.), which information would lead to an increase in the integration potential, local sustainability and economic growth in Albania.

Dissertator Sakollari has touched on a number of current issues in her analysis - the importance of the principle of good governance at the local level; the policies to increase the transparency and efficiency of public instructions; the fight against corruption in Albania; the modernization and improvement of public service systems; the effectiveness of strategic planning and the use of local resources, etc.

The main goal of the dissertation work is related to the author's assessment of the innovative applicability of scientific information and field analysis, to the deepening process of reforms and how they can support national and regional policies related to efforts to achieve sustainable local growth.

To achieve this goal, the author has defined a total of six research tasks, which have been consistently completed and accurately reported in the results of her work.

The object of the dissertation work is process-oriented – an analysis of the qualitative aspects of the local reformation in Albania until now. Through the empirical analysis of the factors that influence the improvement of the

supply of public services by the local self-government units (LGUs), the subject of the author's research is derived.

Ph.D. student Sakollari's research is based on the main hypothesis that territorial administrative reform (TAR) increases the efficiency of local self-government, ensuring efficiency in the provision of public goods and services. The approach of breaking down this hypothesis into three micro-theses is correct, with a view to creating a model that can explain whether TAR has really reached its goal so far.

3. Assessment of the obtained scientific and scientific-applied results

The work of the candidate for the award of an educational and scientific degree "Doctor" Valbona Sakollari is characterized by purposefulness and consistency. I believe that in the field of theory, the author has made the following contributions:

- Proven theoretical-methodological approaches in the field of regional development are presented, with the potential to be adapted to the specific conditions in Albania;

- The main definitions and criteria for measuring efficiency in the provision of public services in the regions were analyzed;

- A survey model for assessment was derived, using a methodology for empirical study of the achieved state of TAR.

Undoubtedly, the following contributions have an impact on the field of practical applicability of the developed topic:

- The results of the author's empirical study form the basis of the conclusions drawn and the recommendations made;

- The assessment of the cumulative relationship between the effectiveness of policies and the achievement of sustainable local development;

- The presented model for qualitative assessment of various elements of the mechanism for providing public services - administrative, economic, social, etc.

The scientific approach of PhD student Valbona Sakollari is oriented from the general (regional reforms and policies) to the private (the effectiveness of providing local public services), and this is decisive for the practical relevance of the entire development. Undoubtedly, the author has drawn her conclusions and generalizations as a result of her extensive theoretical training, but when they are refracted through the focus of her empirical research, this helps their broad application.

The methodology described in the research paper has the potential to assist both researchers and representatives of central and local authorities in efforts to profile specific local policies.

The set main goal and tasks, as well as the planned methodological steps,

have been fully implemented. We clearly recognize the author's desire to substantiate results that she will personally test and optimize in the process of her future work in the field, not as a researcher, but as an expert (see the author's CV).

4. Evaluation of scientific and scientific-applied contributions

As a member of the scientific jury, I fully accept the 4 main contributions indicated by the author Valbona Sakollari. They are generalizations and are undoubtedly recognized upon a thorough reading of presented scientific research:

1. The author has made an assessment of the impact of TAR to improve the quality and quantity of public services;

2. The study compares the results with the theoretical expectations by testing the behavior of the variables that directly influence the results of the reform through a t-test;

3. The survey is used as a tool to measure the effectiveness of public local administrators, through author-developed questionnaires;

4. The statistical model of multiple linear regression is used to understand the relationship between a number of independent variables (fiscal autonomy; financial performance; the number of public administrators, etc.) and the dependent variable – public services.

I might add that the dissertation builds on the knowledge in the field of regional theory and practice regarding the transformation of governance systems. The defined main problems can be overcome by deepening the integration along the lines of the EU and its regional development policy. The author points out the need to integrate the global goals for sustainable development in the process of strategic local and regional planning. By studying the theoretical aspects of the factors of the various reforms, the graduate determines the degree of development of the modern public environment in the Albanian municipalities.

In summary, I accept the Ph.D. student's claims for contributions, which are formulated correctly and adequately reflect the results and achievements of her research.

5. Assessment of the dissertation publications

The list of author publications of Valbona Sakollari, which was presented to the scientific jury, contains nine titles in English. These are mostly reports from scientific conferences held in Albania, Bulgaria and Serbia, and they are indicated with all the detailed attributes.

The titles and content of these papers fall within the scope of the Ph.D. thesis topic. The author elaborates on many issues of key importance for the provision of quality public services in Albania: the management of the state

budget; local financial autonomy; so-called "Smart cities" as a factor for modern regional development; the role of human resources in the reform process; challenges to sustainability as a result of Covid-19, etc.

In conclusion, I accept that the publications of the Ph.D. student Valbona Sakollari are fully connected to the topic of her dissertation and demonstrate her capacity to activate the attention of a wide range of audiences (scientific, expert, political, local groups, etc.) on the key issues of reforms in Albania.

6. Assessment of the Author's abstract

The presented Abstract of the dissertation work is in Bulgarian with a volume of 34 standard pages. The author, Valbona Sakollari, has complied with all the formal requirements for its compilation. She has correctly reflected all the important elements of the dissertation without disturbing the logical construction of its main text. Synthesized are presented: the content of the dissertation work; object, subject, main goal and research tasks. Attention is paid to the methodology of the empirical research and its final results.

The scientific standards for applying to the Author Reference a List of publications related to the topic of the dissertation, as well as a List of contributions of a theoretical and practical-applied nature, are reflected in detail. The justification of the scientific research conducted, the arguments regarding the recommendations made by the author, the relevant connection between the results achieved by the Ph.D. student in the dissertation work and the real challenges of the environment in which they will be applied are clear.

7. Criticisms, recommendations, and questions

Valbona Sakollari's dissertation does not contain any erroneous or incorrect scientific statements. I accept that it reflects the complete experience of the author to accumulate not only knowledge and scientific potential, but also to develop practical models for overcoming regional problems.

I can recommend the author to look for ways to participate in projects (national or international) along the lines of the EU, which is making efforts to implement the Charter for Good Local Self-Government. I hope that the good cooperation with the scientific team of the "Regional Development" department at UNSS will continue in the future, which will inevitably contribute to the development of knowledge networks.

I have the following broad-format question for Ph.D. student Valbona Sakollari:

How does it assess the potential of the Republic of Albania, in the process of reforming a part of the wide range of public services (that it describes by the author), to begin to be implemented by private (business) representatives, not by the public administration?

8. Conclusion

In summary of all the exposition up to this point and assessing doctoral student Valbona Avdulla Sakollari based on the totality of the provided documents and author's materials, I can confirm with conviction that she satisfies the requirements for awarding the educational and scientific degree "Doctor" according to the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Rules for its application, in the UNWE.

With complete conviction and responsibility, I propose that the candidate Valbona Avdulla Sakollari *be awarded the educational and scientific degree "Doctor"* in the scientific specialty Administration and Management (Regional Development), scientific field 3.7 Administration and management, scientific direction - 3. Social, economic, and legal sciences at UNWE.

23.01.2023
UNWE, Sofia, Bulgaria

Signature: .....
/Prof. Dr. Hristo Ivanov Katrandjiev/